
Pisz, st. I, (wykop 1), gm. loco, woj. warmińsko-mazurskie

Informator Archeologiczny : badania 33, 193-194

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

w kierunku wschodnim, pomimo odejścia od skrajów wschodnich filarów o ca 3 m, nie udało się uchwycić ich krańca. Pomimo to można już powiedzieć, iż w tym przypadku mamy do czynienia z urządzeniami związanymi z młynem. Wskazuje na to zwłaszcza sposób budowy i łączenia niektórych odsłoniętych elementów drewnianych, który był analogiczny z odsłoniętym podczas nadzorów archeologicznych prowadzonych w Pasymiu w 1997 roku, gdzie także natrafiono na relikty młyńskie datowanego metodą badań dendrochronologicznych na koniec wieku XIV, a dodatkowo znanego ze źródeł pisanych. W przypadku Ostródy daty dendrochronologiczne pobrane z tych elementów zamykają się w przedziale od 1337 do 1347 roku (trzy próbki). Poza tym jedna próbka została wydatowana na okres po 1290 roku i jedna po 1380 roku (badania wykonał dr M. Krapiec). Tak więc również mieszczą się w granicach XIV wieku.

W ciągu dwóch sezonów badań odsłonięto relikty gdaniska w postaci trzech kamiennych filarów oraz wyeksplorowano obszar między poszczególnymi filarami, poczynając od północnej ściany zamku, a kończąc na 17. metrze, tj. między 2. a 3. filarem. Oprócz wspomnianych już elementów drewnianych związanych z funkcjonowaniem młyńskim odsłoniętych między 2. a 3. filarem, uchwycono nawarstwienia zasypiskowe fosy oraz poziom użytkowy gdaniska między 1. i 2. filarem, a także poziom posadowienia poszczególnych filarów (poza filarem pierwszym, po obu stronach którego biegnie kanalizacja kamionkowa uniemożliwiająca prowadzenie badań). Uchwycono także kształt i głębokość fosy w tym miejscu. Podkreślić należy, iż ze względu na niewielką miąższość nawarstwień „właściwego gdaniska” oraz wystąpienie filaru trzeciego, gdzie (między filarem 2. i 3.) nie stwierdzono obecności nawarstwień latryny, istnieje konieczność kontynuowania badań w kierunku północnych (do Drwęcy), w celu stwierdzenia, czy nawarstwienia uchwycone między 1. a 2. filarem nie są li tylko częścią użytkowaną czasowo przed zakończeniem budowy gdaniska. W przeciwnym razie wystąpienie tu tzw. trzeciego filaru wydaje się dość zagadkowe, choć nie można wykluczyć, iż był on bardziej związany z urządzeniami młyńskimi niż gdaniskiem, jednakże definitywne rozstrzygnięcie tego problemu byłoby możliwe po przeprowadzeniu dalszych badań w kierunku północnym.

W trakcie prowadzenia prac ziemnych pozyskano także liczny materiał zabytkowy w postaci fragmentów ceramiki i kaflów od późnośredniowiecznych do nowożytnych (XIV-XVIII w.). Z pozyskanych zabytków niewątpliwie najciekawsze są dwa groty bełtów do kusz z tulejami, które można datować na przełom XIV i XV wieku.

Oprócz badań archeologicznych *sensu stricte* prowadzonych w obrębie gdaniska, w kwietniu 1999 roku odsłonięto przebadane już poprzednio (w latach 1968-1969) relikty przedbramia przy zachodnim skrzydle zamku, które zostały uczytelnione w terenie poprzez wymurowanie ich nad obecny poziom powierzchni w kamieniu (spąg) i w cegle (wyniesiony strop). Również poszczególne filary gdaniska zostały uczytelnione w terenie w postaci wyniesionej nad poziom obecnej powierzchni i wymurowanej w kamieniu trwałej ruiny.

Materiały i dokumentacja z badań znajdują się w Archiwum WKZ w Olsztynie.

Badania nie będą kontynuowane.

Oświęcim-Zamek, st. 1, gm. *loco*, woj. małopolskie, AZP 103-49/1 – patrz: wczesne średniowiecze

PISZ, st. I, (wykop 1), gm. *loco*, woj. warmińsko-mazurskie

- osada handlowa przy zamku krzyżackim
- obwarowania miasta (nowożytność)

Nadzory archeologiczne, przeprowadzone w terminie od 7 do 16 września przez Małgorzatę Birezowską (autorka sprawozdania, Pracownia Archeologii i Konserwacji Zabytków w Olsztynie). Finansowane przez inwestora prywatnego. Przebadano powierzchnię 35 m².

Na głębokości ca 2,1 m od powierzchni występował piasek calcowy. Najstarsza warstwa kulturowa to szarobrazowa, lekko zgliniona próchnica z drobnym gruzem, fragmentami spalenizny, niewiele rozdrobnionej ceramiki. Zachował się prawie w całości jeden garnek późnośredniowieczny. Pozostałe warstwy mają charakter wyrównawczy, budowlany lub zasypiskowy.

Na głębokości ca 50 cm od powierzchni wystąpiła korona muru kamiennego spojonego gliną z gruzem i miejscami zaprawą piaskowo-wapienną. Mur odsłonięto na długości ca 11,4 m, szerokości ca 1,2 m. Fundament zachował się na wysokość 1,2 m. Kamienny mur o nieznanym bliżej parametrach przypuszczalnie związany był z nowożytnymi obwarowaniami miasta.

Materiały i dokumentacja z badań znajdują się w urzędzie WKZ w Olsztynie.

Badania nie będą kontynuowane.

Pławniowice, st. 16, gm. Rudziniec, woj. śląskie – patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

PŁOCK, st. PSM 80, Stare Miasto, boisko LO im. St. Małachowskiego, ul. Małachowskiego/Piekar-ska, gm. *loco*, woj. mazowieckie, AZP 50-54

- miasto średniowieczne

Ratownicze badania wykopaliskowe, prowadzone w dniach od 7 kwietnia do 4 czerwca pod kierownictwem mgr. mgr. Macieja Trzecieckiego i Dariusza Osińskiego (Zespół Archeologiczno-Konserwatorski mgr Andrzej Gołębniak). Finansowane przez Urząd Miasta w Płocku. Przebadano powierzchnię 150 m².

Stanowisko PSM 80 to cztery wykopy usytuowane prostopadle bądź równolegle do budynku sali gimnastycznej liceum i łącznika pomiędzy salą a gmachem szkoły. Celem badań było prześledzenie początków zasiedlenia tej części średniowiecznego Płocka. W trakcie badań wyeksplorowano 380 jednostek stratygraficznych. Inwentarz zabytków liczy: 4478 fragmentów naczyń ceramicznych, 6 monet i 49 innych przedmiotów metalowych (w tym: 32 podkówki od butów, 1 podkova, 2 fragmenty noży, rama sprzączki żelaznej, mosiężna łuska, ołowiana plomba oraz żelazna ostroga), 7 fragmentów naczyń szklanych (6 butelek i 1 szklanica), 76 fragmentów kafli oraz 11 fragmentów wyrobów skórzanym. Ponadto 29 pozycji inwentarza stanowią przedmioty nieokreślone i 1670 fragmentów kości zwierzęcych. Najistotniejszym osiągnięciem jest zlokalizowanie śladów wczesnośredniowiecznego osadnictwa sprzed lokacji miasta. Zgromadzono też dane rozstrzygające charakter podziałów własnościowych tej części miasta lokacyjnego w XIV-XV w. Najlepiej reprezentowany na stanowisku okres to późne średniowiecze – dokonane obserwacje pozwoliły określić czas zajęcia i zagospodarowania tego terenu na wiek XV.

Materiał w posiadaniu Zespołu Archeologiczno-Konserwatorskiego mgr Andrzej Gołębniak.

Badania zakończono.

PŁOCK, st. PSM 81, Stare Miasto, ul. Małachowskiego/Kozia, gm. *loco*, woj. mazowieckie, AZP 50-54

- miasto średniowieczne

Badania wykopaliskowe, prowadzone w dniach od 25 maja do 28 lipca pod kierownictwem mgr. mgr. Andrzeja Gołębniaka i Zbigniewa Polaka (Zespół Archeologiczno-Konserwatorski mgr Andrzej Gołębniak). Finansowane przez Przedsiębiorstwo Inwestycji Komunalnych w Płocku. Przebadano powierzchnię 250 m².

Prace wykopaliskowe pozwoliły na zadokumentowanie stratygrafii, układu przestrzennego reliktów drewnianej architektury i poziomego stropu calca. Pogłębiły one znajomość pierwotnej topografii